

macrofaag- en lymfocytenpopulaties. Door onderzoek uit Leiden is nu ook aangetoond dat deze methoden voor dit doel onbruikbaar zijn.⁶ Tevens werd ontdekt dat injectie van kaïnezuur, een glutamaat-analoog, in het neostriatum van ratten vrijwel dezelfde veranderingen tot stand bracht als bij de chorea van Huntington worden gezien, te weten een uitval van de populaties der kleine neuronen. Hiermee was een diemodel gegeven en al spoedig bleek dat het bestaan van intacte corticostriatale verbindingen een noodzakelijke voorwaarde was voor het geïntroduceerde kaïnezuur om zijn schadelijke werking uit te oefenen. Deze bevindingen hebben uiteraard de gedachte doen post vatten dat de patiënt met chorea van Huntington een endogene noxe produceert die analoog zou zijn aan het kaïnezuur. Het onderzoek daarnaar heeft echter ondanks de intensieve wijze waarop het wordt uitgevoerd nog niet tot bevredigende resultaten geleid.⁷ Tenslotte is de laatste twee jaar in Amerika, Engeland en ook in Leiden een begin gemaakt met onderzoek met behulp van moderne recombinant DNA-technieken, ten einde het oorzakelijke ziekte-gen binnen het genoom te lokaliseren. Er is nu al een „DNA-probe” die althans in twee onderzochte families dicht in de buurt van het Huntington-gen gelokaliseerd lijkt te zijn op het chromosoom 4.⁸ De mogelijkheid blijft echter bestaan dat er, gezien de waarschijnlijke genetische heterogeniteit van het ziektebeeld,⁹ verschillende genen bestaan die leiden tot de chorea van Huntington en die ook verschillende lokalisaties kunnen hebben. Voorts zal met de toekomstige plaatsbepaling van het ziekte veroorzakende gen weliswaar een enorme stap voorwaarts gezet zijn, maar deze zal dan gevolgd moeten worden door fundamenteel onderzoek naar het primaire gen-produkt en de samenhang tussen dit gen-produkt en de ziekteverschijnselen. Hier ligt nog een zeer moeilijk veld van onderzoek open wil men uiteindelijk in staat zijn op rationele wijze een behandeling voor de lijders te vinden.

Te verwachten is dat het erfelijkheidsadvies met een juiste lokalisatie van het (de) ziektemakende gen(en) althans in een aantal gevallen beter gefundeerd zal kunnen worden, al komt bij ontbreken van een doeltreffende

behandeling de klemmende vraag op of mededeling van de wetenschap dat iemand gendragert en dus toekomstig patiënt is, ethisch toelaatbaar is.¹⁰

In Nederland bestaan twee organisaties die zich speciaal met ondersteuning van onderzoek naar de chorea van Huntington en de behartiging van patiëntenbelangen bezighouden, te weten de „Nederlandse Chorea van Huntington Stichting” (secretaris mr. J.G. Bergmeijer; adres secretariaat: Instituut voor Anthropogenetica, Sylvius Laboratoria, Wassenaarseweg 72 te Leiden) en de „Vereniging van Huntington” (secretaris mw. A. Alink-Verkuyll; adres secretariaat: Pa Verkuyllaan 30, 1171 EE Badhoevedorp).

LITERATUUR

- ¹ Barbeau A, Chase TN, Paulson GW. Huntington's chorea 1872-1972. *Adv Neurol* 1973; 1: 826.
- ² Chase TN, Wexler NS, Barbeau A. Huntington's disease. *Adv Neurol* 1979; 23: 820.
- ³ Cassiman JJ, Verlinden J, Vlietinck RF, et al. Qualitative and quantitative study of the growth and cell surface properties of Huntington's disease fibroblasts and age matched controls. Lack of significant differences. *Hum Genet* 1979; 53: 75-86.
- ⁴ Dubbelman TM, Bruyne AW de, Steveninck J van. Studies on erythrocyte membranes of patients with Huntington's disease. *J Neurol Neurosurg Psychiatry* 1981; 44: 570-3.
- ⁵ Beverstock GC, Pearson PL. Electron spin resonance studies of erythrocyte ghost cells in Huntington's chorea. *Acta Neurol Scand* 1982; 65: 413-23.
- ⁶ Derks JPA, Pearson PL. The unsuitability of the leucocyte adherence inhibition assay for diagnosis of Huntington's chorea. *Clin Immunol Immunopathol* 1982; 25: 354-61.
- ⁷ Coyle JT, Schwarcz R. Clinical neuropathologic and pharmacologic aspects of Huntington's disease: correlation with a new animal model. *Prog Neuro psychopharmacol* 1977; 1: 13-30.
- ⁸ Gusella JF, Wexler NS, Conneally PM, et al. A polymorphic DNA marker genetically linked to Huntington's disease. *Nature* 1983; 306: 234-8.
- ⁹ Went LN, Vegter-van der Vliet M, Bruyn GW, Volkers WS. Huntington's chorea in the Netherlands; the problem of genetic heterogeneity. *Ann Hum Genet* 1983; 47: 205-14.
- ¹⁰ Myers RH, Growdon JH, Bird ED, Feldman RG, Martin JB. False-negative results with levodopa for early detection of Huntington's disease. *N Engl J Med* 1982; 307: 561-2.

G.W. BRUYN
L.N. WENT

INGEZONDEN

(Buiten verantwoordelijkheid van de redactie; deze behoudt zich het recht voor de stukken te bekorten; stukken die langer zijn dan 1 kolom druks komen niet voor plaatsing in aanmerking)

Is gebiedsafbakening tussen urologie en gynaecologie gewenst?

Het pleidooi van collega De Bruin om niet tot gebiedsafbakening over te gaan,¹ is heel begrijpelijk en zou ook door mij van harte gesteund kunnen worden, als een werkelijke samenwerking tussen gynaecologen en urologen het gevolg zou zijn. Wanneer men echter regelmatig te maken heeft met patiënten die helaas veel te lang door overigens goed bedoelende gynaecologen voor incontinentie op onjuiste wijze zijn behandeld, krijgt men toch een andere instelling als uroloog.

Het is uitstekend dat gynaecologen en urologen elkaar vinden in de International Continence Society en even goed dat iedere individuele specialist de grenzen van zijn kunnen vastlegt. Het grensoverschrijdende denken en werken kan echter alleen in nauwe onderlinge samenwerking gedijen en

niet in de vorm van individueel hobbyisme, omdat men eigen vak niet interessant genoeg meer vindt. Het is dan ook moeilijk in te zien waarom urologen niet chirurg van de urinewegen van de vrouw zouden mogen zijn en de verbazing over de scopen is ten onrechte. Dat zijn instrumenten die ontwikkeld zijn om in de urinewegen te kunnen kijken, ongeacht de lengte van de urethra.

De roep om gebiedsafbakening is dan ook gericht tot degenen die niet tot de in de aanhef genoemde samenwerking bereid zijn. Ik ga er vanuit dat collega De Bruin daar niet toe behoort.

LITERATUUR

- ¹ Bruin AJJ de. Is gebiedsafbakening tussen urologie en gynaecologie gewenst? *Ned Tijdschr Geneesk* 1984; 128: 1106-7.

Amsterdam, mei 1984

H.J. DE VOOGT